

OB 10-LETNICI SMRTI EDVARDA KARDELJA

Kakšna je usoda krajevne samouprave?

Foto: Brane Priznik

Kako naj posameznik obvladuje skupnost, v kateri živi in kako naj se vključi vanjo? Odgovor na to in na mnoga druga vprašanja, ki nam jih postavljajo bližajoče se družbene spremembe, ekonomska, politična in moralna kriza, so skušali najti razpravljalci na aktualnem pogovoru Občan, samoupravljanje in oblast, ki je potekal v Domu krajanov v Tacnu v četrtek, 16. februarja. Pogovor je ob sodelovanju z občinsko in mestno konferenco SZDL organizirala krajevna konferenca KS Edvard Kardelj v spomin na deseto obletnico smrti sokrajana Edvarda Kardelja, velikega revolucionarja in misleca.

Ker je Kardelj v svojih razmišljanjih vedno izhajal iz človeka — delavca in njegove samouprave, je Kardeljeva misel še vedno in zopet aktualna, čeprav je čas prinesel marsikatero spremembo njegovih koncepcij. Vračanje h Kardelju pomeni predvsem spajanje teorije in prakse z analitičnim pristopom. Spremanska vizija nacionalnega vprašanja je uveljavljena šele sedaj: nacionalno načelo je postalo enakopravno federalnemu.

Na vse to so opozarjali razpravljalci, med katerimi so bili dr. Albin Igličar, dr. Avgustin Lah, dr. Ciril Ribičič, Tina Tomlje, Anka Tominšek in drugi. Uvodna razmišljanja je podal mag. Stane Vlač, ki je z nekaterimi svojimi

provokativno zastavljenimi tezami izval dialog. Po njegovem mnenju se republika do lokalne samouprave obnaša kot federacija do republike — centralistično.

„Kar se krajevne skupnosti, občine in mesta tiče, naj povem, da ustavni revizorji niso naklonjeni samoupravne položaju v njih. Tu bo še težka bitka!“ (Iz tez za razpravo mag. Staneta Vlača)

Udeleženci pogovora so ugotavljali, da mesto dobiva (tudi v osnutkih amandmajev k ustavi SRS) vse več pristojnosti na škodo občin in KS, prav tako velja tudi za republiko. Strinjali so se, da je vedno treba vedeti, katere interese uresničujemo ljudje na posameznih ravneh svojega združevanja. Glede na to bi morali razmišljati tudi o tem, da je KS kot obvezna oblika samoupravnega organiziranja delovnih ljudi in občanov že preživela, ohraniti pa je treba tiste njene elemente, ki so se v praksi potrdili kot ustrezni. Vse preveč je bilo namreč v preteklosti stvari, o katerih so v KS morali odločati, tako da ljudem ni ostalo niti volje niti časa za uresničevanje lastnih interesov. Zato nekakšen enoten model bodočega samoupravnega organiziranja na lokalni ravni ni mogoč, ker se interesi, ki jih ljudje uresničujemo v mestnih, primestnih ali vaških KS bistveno razlikujejo. Praksa je dokazala, da je organiziranje in aktiviranje ljudi na lokalni ravni najučinkovitejše takrat, ko se rešujejo konkretne naloge (primer je napredna kabela televizije in telefonov na širšem območju Medvoda). Na nov način pa bo treba pritegniti ljudi k političnemu delovanju. Poudarili so, da bo vloga, ki jo bodo krajevne skupnosti odigrale pri zdajšnjem izjavljanju o kandidatih za predsednika predsedstva, potekala v smislu „igrajmo se volitve“. Pristojnosti za izvolitev kandidata ima namreč le republiška skupščina.

„Človek v našem mestu živi v krajevni skupnosti, občini in mestu. Ali jih obvladuje? Ne! Odločajo drugje, v paralelnem sistemu odločanja! Oblast je drugje in od samoupravljanja mu ni ostalo skoraj nič!“ (Isti vir)

Dokaj razgibana razprava je pokazala, da so nekateri elementi lokalne samouprave pri nas vseeno že tako globoko ukoreninjeni, da si jih ljudje ne bodo pustili vzeti. Bojazn, da bi krajevne skupnosti postale prazen prostor, kjer bi potekala borba za politično oblast, je eden izmed razupravljalcev ironično rekel: „Novih zvez se ne bojim. V krajevnih skupnostih je treba delati, ne filozofirati...“

Anita Škof

PROGRAM RAZVOJNIH NALOG V LETU 1989 OBČINE LJUBLJANA-ŠIŠKA

Naloge so težke, a uresničljive

Delegati občinske skupščine so na zadnji seji 7. 2. med drugim lahko prisluhnili programu razvojnih nalog v letu 1989, a nanj niso mogli vplivati, kajti program, ki ga je pripravil občinski izvršni svet namreč ni resolucijsko opredeljen — ne opredeljuje konkretnih želja, ampak le določa cilje po posameznih področjih.

Peter HOČEVAR, predsednik Izvršnega sveta SOB je takoj uvodoma opozoril, da je imel izvršni svet ob pripravi programa veliko težav kajti novi zakon opušta sprejemanje resolucij kot letnih planskih aktov za uresničevanje srednjeročnega družbenega plana in jih nadomešča z ukrepi tekoče ekonomske politike, kar pomeni spremembo v zasnov in v vsebini le teh, njihovo sprejemanje pa je v pristojnosti IS. Po novem zveznem zakonu je ukinjena obveznost planiranja v podjetjih, kar predstavlja za organe planiranja v DPS spopad z novimi neznankami.

Materialni okvirji razvoja občine Lj. Šiška, ki so usklajeni s predvidevanji mestne resolucije so vendarle znani in realni. Stopnje rasti so enake kot so bile opredeljene v osnutku in sicer 1 % rast družbenega proizvoda, 1,5-2,5 % rast industrijske proizvodnje, 1-2 % rast kmetijske proizvodnje in 4 % rast izvoza.

Takemu razmišljanju so nas po besedah Petra Hočevarja navedli tudi podatki o gospodarskih dosežkih v letu 1988, saj je industrijska proizvodnja porasla za 3,4 %, izvoz za 4,2 % o istočasnem zmanjšanju zaposlenih za 4,1 % v gospodarstvu.

Naloge v letu 1989 so težke, a uresničljive.

Na področju gospodarstva se je treba obrniti k sebi, upoštevati dane pogoje in se v okviru teh pogojev organizirati. Premagati je treba lastne slabosti, prevetriti lastne programe, organiziranost, način dela in poslovanja v vseh organizacijah združenega dela, ki poslujejo na meji rentabilnosti, posebej pa še v IMP DO IKO, Dekorativni, Iskri Elektrozvezah, Iskri Avtomatiki, Iskri Mikroelektroniki, Iskri Avtoelektriki TOZD tovarna žarnic, Tekstil TOZD Predilnica Medvode, Usluga TOZD Mizarstvo, Avtomontaži, Gradbeni finalist Maribor TOZD

Podi in obloge, Litostroj, Elektromehaniki, Fructal TOZD Alko in Unitasu. Ne gre za kampanjo, ne za lov na čarovnice, temveč le za doseganje take proizvodnje, ki bo vsem delavcem omogočila socialno varnost in poslovnemu subjektu normalen razvoj. Nujno je treba izboljšati izobrazbeni nivo z zaposlovanjem ustreznih izobraženih pripravnikov, večjim motiviranjem zaposlenih za izobraževanje ob delu in z intenziviranjem kadrovskega stipendiranja.

Zakonskih ovir za razvoj drobnega gospodarstva ni. Upravni organi ne ovirajo in ne bodo ovirali izdaje obrtnih dovoljenj, razen v primerih neustreznih rešitev prostorov.

V letu 1989 bo primanjkovalo denarja v družbenih dejavnostih, zato bodo lahko izvršene ključne naloge le bo racionalni uporabi razpoložljivih sredstev, ustrežnejšim organiziranjem strokovnih služb SIS in programiranim delom.

S seje občinske skupščine

O razvojnih nalogah v letu 1989, sanaciji v OZD, ustanovitvi sklada za razvoj drobnega gospodarstva, prenovi ljubljanskega gradu in še o čem...

Na zadnjem zasedanju vseh treh skupščinskih zborov so delegati imeli pred seboj zelo pester in številčen dnevni red. Na zboru združenega dela se je denimo razvila živahna razprava o sanacijskih programih v OZD z izgubo ob zaključnem računu 1987 in v letu 88. Delegati delovne organizacije AVTOMONTAŽA so posredovali pobudo, oblikovano na konferenci delegacij, kjer so delegati TOZD Tovarna vozil vztrajali, da se uvede ukrep družbenega varstva tudi na nivoju DO, DSSS ter TOZD Trgovina in servis, za katere so bili sprejeti le ureditveni sklepi. Delegati le teh sicer s to pobudo niso soglašali in so mnenje posredovali na seji zbora ter predlagali, da pobudo obravnava IS in pripravi stališče

oz. mnenje ter ga posreduje v obravnavo na zboru. Pobudo je dopolnil Andrej CIMERMAN, predsednik OS ZSS in pojasnil, da delavci vidijo rešitev problemov v njihovi TOZD v uvedbi ukrepa družbenega varstva tudi v preostalih delih AVTOMONTAŽE. Pojasnil je, da gre za apel 1.200 delavcev. V razpravo se je vključila tudi Marta PAVLOVIČ, predstavnik MGZ, da zbornica spremlja probleme 32 OZD s ponavljajočo se izgubo ali motnjami. Mnenje zbornice je, da bi se v razreševanje te problematike morale vključevati predvsem finančne institucije, saj je zbornica zgolj asociacija združenega dela. V razpravah, ki so jih vodili v okviru zbornice za pripravo strokovnih ocen so sodelovali tudi predstavniki bank. Ugotovili so, da bi se takih razprav morali udeleževati tudi poslovni partnerji posameznih problematičnih OZD, trgovin itd. Prevladalo je mnenje,

da bo potrebna razprava v okviru GZS in seveda republiške skupščine. Pojasnila je, da je LB-GB pripravljena dodatno zagotoviti sredstva za nekatere problematične OZD (na tem seznamu je med drugim AVTOMONTAŽA in ISKRA) LITOSTROJ pa rešuje Jugobanka. Jasno pa še ni ali bodo sredstva v obliki vložka ali nepovratna sredstva.

Osnutek odloka o ustanovitvi sklada za pospeševanje razvoja drobnega gospodarstva mesta Ljubljane delegati zbora niso podprli, saj predlagatelj osnutka odloka pripomb, stališč in mnenj iz meseca julija ni upošteval. O predlaganem odloku ostaja še vrsta odprtih vprašanj in dilem, še zlasti v zvezi z viri in načinom združevanja sredstev za pospeševanje drobnega gospodarstva. Delegati so zahtevali, da predlagatelj osnutek odloka umakne iz obravnave.

IN MEMORIAM

Dr. Miro Rojina

Nepričakovano in boleče nas je prizadela novica, da je za posledicami prometne nesreče ugasnilo življenje dolgoletnega člana in ustanovitelja zveze športnih društev ILIRIJE

dr. Mirota ROJINE

Preprosto ne moremo verjeti, da se je končala bogata življenjska pot našega „doktorja“, katerega delo je bilo tako tesno povezano z imenom ILIRIJE.

Vsi smo bili deležni njegove pomoči in nasvetov pri organiziranju posameznih klubov, reševanju pe-reče finančne prostorske in življenjske problematike. Za naštevane vseh zaslug, katere je imel Miro za vzpon telesne kulture v Šiški in mestu Ljubljani, danes ni prostora, o njegovem uspešnem delu pričajo številna visoka družbena priznanja, katere so mu bila podeljena.

Slava njegovemu spominu.

ZŠD ILIRIJE

Kaj menijo varčevalci Ljubljanske banke?

Osmeja februarja je bil Zbor varčevalcev Gospodarske banke Ljubljanske banke v Šiški, na katerem je bilo največ govora o poslovanju ekspozitur Ljubljanske banke v naši občini ter mestu in vlogi njenih varčevalcev in kakšna naj bi bila vizija poslovanja bank z občani v prihodnosti.

Poslovne banke bodo v letošnjem letu poslovale v bistveno spremenjenih pogojih delovanja. S spremembo Ustave SFRJ in drugih zakonov se bo položaj in funkcija bank spremenila. Banke bodo postale samostojni gospodarski subjekti, ki bodo samostojno razpolagali z zbranimi sredstvi; določali bodo tudi pogoje zbiranja in usmerjanja teh sredstev. Ekonomska politika in kreditno monetarna politika z leto 1989 uvajata tržne kategorije kot so realni tečaj dinarja, prosto določanje obresti itd.

Usmeritve na področju zbiranja in usmerjanja sredstev občanov v tem letu so izdelane na osnovi srednjeročnih usmeritev tega področja, dosedanjih trendov razvoja oz. gibanja sredstev in kreditov v preteklem letu ter nekaterih predvidenih sprememb za leto 1989. Osnovna usmeritev poslovne politike na področju poslovanja z občani za leto 1989 ostaja še nadalje izboljšanje kakovosti poslovanja. Banka pa bo svoje aktivnosti usmerila tudi v razvoj oz. razširitev ponudbe svojih storitev, ki jih bo prilagajala potrebam, željam in zahtevam uporabnikov oz. posameznim segmentom varčevalcev oziroma na celovit finančni servis.

V širši razpravo, ki jih je bilo slišati s strani tako varčevalcev kot tu-

di predstavnikov ekspozitur, kaj bi bilo treba nujno ukreniti za izboljšanje ponudbe, poslovanje z občani in racionalnosti znotraj bank. Tako kot občane, ki koristijo usluge bank, varčevalce kot one na drugi strani okenc motijo predvsem dolge vrste. Teh smo priča v strnjanih urbanih okoljih kjer zaradi prostorske utesnenosti bank (primer Šentvida) prav dolge vrste ob plačilnih dnevih povzročajo nemalokrat vročo kri, dostikrat neupravičeno na račun bančnih uslužbencev, čeprav, roko na srce tudi le-ti niso vedno prijazni z občani...

Foto: J. Čurin

Jože Čurin

Nagli padec življenjskega standarda, padec vrednosti dinarja in obrestne mere tudi vplivajo na poslovanje bank, zanimanje za dolgoročne kredite zaradi visokih obresti pa tudi plahni kar je v sedanjih razmerah povsem razumljivo. In ker se bo takšen trend še nadaljeval, je razumljivo, da se bo tudi banka morala prilagoditi razmeram in seveda potrebam občanov in njenih varčevalcev.

Foto: B. Priznik

Dodelili priznanja inovatorjem v Šiški

Kljub skromnemu odzivu javnosti je raziskovalna skupnost Šiška tudi letos podelila že tradicionalna priznanja inovatorjem, izumiteljem in racionalizatorjem. Njen predsednik Leon ČELIK je uvodoma dejal, da nam bo le z doslednim zavzemanjem uspelo izvleči ta naš voz prenoje in ekonomske stabilizacije iz blatnih kolotečin samozadovoljstva, neinventivnosti in vdanosti v usodo najmanj plačnega subjekta v Evropi.

V letu 1988 so bili na inovacijskem in razvojnem področju aktivni znova delavci in inovatorji v delovnih organizacijah ISKRA Elektrozveze, IMP Avtomatika, ISKRA Avtomatika, LEK, RO Ljubljana, AERO Medvode in AGROSTROJ Ljubljana.

Leon ČELIK je še posebej pohvalil delovno organizacijo ISKRA ELEKTROZVEZE, ki je s svojo tehnično izboljšavo: „Softwar za simulacijo modularne strukture digitalnih radiorelejnih sistemov“, zbrala TEAM strokovnjakov iz cele Jugoslavije in tako uspela uresničiti projekt, ki omogoča prodor ISKRE Elektrozveze na svetovno tržišče, saj je omenjeni sistem v mnogočem boljši od zahtevnejših zahodnoevropskih standardov. Prav ta prizadevanja za ohranitev našega priključka na razvoj v svetu, so botrovala oceni, da je mogoče tak projekt nagraditi z Veliko plaketo občine Šiška.

Tri naloge delavcev LEK-a, IMP in ISKRE bodo dobili Plaketo občine Šiška, preostali nagradjeni pa prejmejo knjižne nagrade in pohvalo.

Ob tej priložnosti so tudi direktorji nagradjenih delovnih organizacij prejeli priznanja.